

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM
PRO PŘEDŠKOLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

„S přírodou jsem kamarád, tak
ji chráním a mám ji rád.“

„Jsem človíček šikovný a samostatný“.

V Jablonci nad Nisou

9. 7. 2020

Číslo jednací: 39/36/2020

Obsah:

1.	Identifikační údaje	3
2.	Obecná charakteristika školy	4
3.	Podmínky vzdělávání	4
4.	Organizace vzdělávání.....	14
5.	Charakteristika vzdělávacího programu	14
6.	Vzdělávací obsah	18
7.	Evaluace.....	43

1. Identifikační údaje

Název: Mateřská škola Jablonec nad Nisou- Mšeno, Josefa Hory 31, příspěvková organizace

Adresa: J. Hory 31, Jablonec nad Nisou 466 04

IČO: 74720481

Bankovní spojení: 43-6364340257/0100

IZO MŠ: 181014998

IZO ŠJ: 691001243

Kapacita školy: 120

Kapacita jídelny:120

Kapacita výdejny: 24

Počet tříd: 5

Zřizovatel: Magistrát města Jablonce nad Nisou, Mírové náměstí 19, 467 51,
Jablonec nad Nisou, tel.: 483 357 270

Ředitel: Bc. Eva Tuhá

Telefony: ředitelka	734 441 722
vedoucí školní jídelny	734 441 720
zelená třída	734 313 356
žlutá třída	723 050 721
červená třída	734 313 357
modrá třída	734 313 358
oranžová třída	775 863 355

E-mail: ms.msenacek@seznam.cz

Webové stránky: www.msmsenacek.cz

Provozní doba: 6:30 – 16:30 hod.

Počet pedagogických pracovníků: 12

Počet nepedagogických pracovníků: 6

Číslo jednací: 41/40/2019

Zpracovatelé ŠVP: celý kolektiv mateřské školy

Projednán: 27. 8. 2020 na provozní poradě

Účinnost: 1. 9. 2020

2. Obecná charakteristika školy

Mateřská škola Mšeňáček má kapacitu 120 dětí. Děti jsou rozděleny do 5 tříd podle barev / červená, modrá, zelená, žlutá, oranžová/. Všechny třídy jsou heterogenní.

Mateřská škola je jednopatrová, pavilónová. Pavilony jsou spojeny chodbou s hospodářským zázemím. Zde se nachází školní kuchyně, ředitelna, šatna provozního personálu, pracovna vedoucí školní jídelny, sklady, knihovna, keramická dílna a prádelna. V jednotlivých pavilonech jsou 2 třídy. Každou třídu tvoří jídelna, herna, ložnice. Ke každé třídě náleží šatna, umývárna, toalety, kuchyňka na výdej jídla a kabinet. Od roku 2019 máme odloučené pracoviště s jednou třídou /oranžovou/ v těsné blízkosti hlavní budovy.

Škola leží uprostřed sídliště v lokalitě Jablonec nad Nisou - Mšeno, z jedné strany obklopená přehradou. Je spojena s velkou, dobře vybavenou zahradou, umožňující dětem trávit spokojeně a aktivně pobyt venku. Dobrá poloha školy zaručuje dětem sejetí s přírodou, blízkost lesa a vodního zdroje umožňuje dětem pozorovat přírodu během celého roku. Škola je dopravně dostupná z celého města, autobusová zastávka je vzdálena 2 min. pěšky. Budova školy je po venkovní rekonstrukci. V obou pavilonech je vyměněno ústřední topení. Vnitřní vybavení nábytkem je také nové.

Součástí školy je školní jídelna s kapacitou 120 jídel. Ve školní jídelně se vaří pouze pro děti a zaměstnance, kteří navštěvují a pracují v mateřské škole. Na odloučeném pracovišti je výdejna jídla pro 24 dětí a personál.

3. Podmínky vzdělávání

3.1. Věcné podmínky

Prostory třídy i školy jsou dostatečně velké. Prostorové uspořádání vyhovuje skupinovým i individuálním činnostem dětí zčásti. Pohybové činnosti jsou omezené, jelikož nemáme tělocvičnu. Tento nedostatek se snažíme vyvážit pobytem venku a možností navštěvovat městskou halu.

Nábytek odpovídá počtu dětí a antropometrickým požadavkům. Umyvadla, toalety i lůžka vyhovují potřebám dětí a odpovídají příslušným bezpečnostním a hygienickým předpisům. Tělocvičné nářadí odpovídá počtu dětí a je bezpečné. Vybavení hračkami a pomůckami je více než dostačující a zpravidla jsou hračky i pomůcky umístěny tak, aby je děti mohly volně používat. Pro používání hraček a pomůcek jsou stanovena pravidla.

Prostředí školy je vkusně upraveno, děti se svými výrobky podílejí na výzdobě celé školy.

Prostory zahrady jsou vybavené tak, aby umožňovaly dětem pohybové a relaxační aktivity. Vybavení školní zahrady je bezpečné. Zahrada je po částečné rekonstrukci a je postupně doplňována dalším vybavením.

Záměry:

- *stále doplňování hračkami a sportovními pomůckami pro pobyt na zahradě*
- *obnovování stávajícího nářadí a průlezek*
- *přeměna části zahrady na zahradu přírodní - podán projekt*

3.2. Životospráva

Skladba jídelníčku zaručuje zdravou, plnohodnotnou a vyváženou stravu. Přísun tekutin je dostatečný, děti mají stále možnost se napít a průběžně jsou k pití pobízeny. Děti se obsluhují samy a na základě pravidel si berou na talíř to co jim chutná. Denní řád umožňuje přizpůsobovat organizaci činností konkrétním potřebám a aktuálním neplánovaným situacím. Rodiče přivádějí děti do 8:00 hod. Děti jsou denně venku, kde pobývají dostatečně dlouho. Každé dítě má možnost odpočívat podle svých potřeb. Děti nejsou nuceny ke spánku.

Po odpočinku jsou dětem, které nespí nabízeny klidové aktivity. Pro děti je chování pedagogů vzorem zdravého životního stylu.

Záměry:

- *podporování pitného režimu*
- *podporování zdravé stravy*

3.3. Psychosociální podmínky

Dbáme na to, aby atmosféra ve škole byla vlídná, klidná a vstřícná. Novým dětem poskytujeme možnost postupně přivykat neznámému prostředí a přizpůsobovat se novým situacím. Každé dítě přijímáme takové, jaké je. Snažíme se jednat citlivě, přirozeně, klidně a pohodově. Společně s dětmi tvoříme pravidla, která umožňují bezproblémové soužití. Snažíme se dětem naslouchat a rozumět jim. Komunikujeme s nimi otevřeně a vstřícně. Zbytečně děti neorganizujeme, pracujeme s nimi formou nabídky činností, děti si mohou volit. Připravujeme dětem pestrou nabídku činností. Postupujeme tak, aby každé dítě mohlo být úspěšné. Poskytujeme jim možnost svou práci dokončit. Nabízíme dětem témata jim blízká, zajímavá, ze života. Vedeme děti k prožitkům, přiměřeně oceňujeme jejich snahy a dostatečně chválíme. Vedeme děti k ohleduplnosti, toleranci a pomoci jednoho druhému. Bráníme vzniku jakéhokoli násilí mezi dětmi. Snažíme se všem dětem poskytovat optimální podmínky pro vlastní rozvoj. Dětem, které to potřebují, poskytujeme včasnou speciálně diagnostickou péči a tím zlepšujeme jejich životní i vzdělávací šance. U dětí usilujeme cíleně o vytváření klíčových kompetencí.

3.4. Organizace chodu mateřské školy

Snažíme se zachovávat vyvážený poměr spontánních a řízených činností v denním programu. Děti mohou hru dokončit nebo ji přerušit a zase se k ní vrátit. V programu se střídají činnosti klidové a aktivní. Organizace činností podporuje děti k vlastní aktivitě, děti mohou pracovat svým tempem. Dle charakteru činnosti jsou organizovány jako individuální, skupinové i frontální. Činnosti jsou nabízeny v různé úrovni náročnosti. Prostor pro plánované činnosti je připravováno včas. Na činnosti, které vyžadují pozornost, mají děti potřebný klid.

Záměry:

- *rozvíjení všestrannosti a samostatnosti*
- *rozvíjení klíčových kompetencí*

3.5. Řízení mateřské školy

Organizační řád a směrnice ředitelky školy vymezují jasná pravidla a kompetence zaměstnanců školy. Důraz je kladen na týmovou práci, vzájemnou spolupráci, respektování profesních odlišností, na vytváření prostředí důvěry, otevřenosti a přátelství. Ředitelka vytváří prostor pro spoluúčast při řízení pro všechny zaměstnance, všichni mají spolurozhodující hlas, všichni se podílí na dění v mateřské škole. Tvorba ŠVP PV je výsledkem celého týmu mateřské školy a vychází z podrobné analýzy a evaluačních nástrojů.

Ve škole je zaveden funkční informační systém. Pro pedagogy jsou v režimu školy zařazeny operativní porady zpravidla jednou měsíčně, pro provozní zaměstnance podle potřeb školy minimálně 2 krát ročně. Pedagogické a provozní porady jsou jednou za tři měsíce integrované za účelem podpory týmové práce a řešení problémů za účasti všech pracovníků.

Ředitelka vyhodnocuje práci všech zaměstnanců, pozitivně hodnotí jednotlivé dílčí úspěchy a tím motivuje ke kvalitě vykonávané práce. Jednou za měsíc probíhá sebehodnocení učitelek. Jednou za rok probíhá hodnotící pohovor mezi vedením a zaměstnancem.

Na spolupráci s rodiči se opět podílí všechny zaměstnankyně větší či menší měrou.

Mateřská škola spolupracuje se zřizovatelem, základními školami v okolí, PPP, ekologickými centry, SKI Bižu s.r.o. a dalšími subjekty.

Záměry:

- *zaměřit se na spolupráci začínající učitel, uvádějící učitel, ředitelka*
- *vést všechny zaměstnance k uvědomění si myšlenky, že o tom jak se bude dítě v mateřské škole cítit, rozhodují vztahy všech, kteří se na jeho vzdělávání podílejí*
- *zapojit do dalšího vzdělávání i provozní personál / dle finančních možností/*

3.6. Personální podmínky

Pedagogové mají odpovídající vzdělání, respektují odborné zásady a pravidla profesionální etiky. Aktivně se vzdělávají. Pedagogický sbor je pracovním týmem, který je stmelený. Pedagogové mají zájem o svůj další odborný růst a soustavně se dále vzdělávají / viz tabulka vzdělávání /.

Specializované služby jako je logopedie je zajišťována příslušnými odborníky. / logoped, psycholog, atd./

Rozpis služeb pedagogů je takový, aby dětem byla vždy zajištěna optimální pedagogická péče. Profesní růst všech zaměstnanců je podporován.

Všichni zaměstnanci školy dětem vytváří takové prostředí, aby se zde cítily spokojeně, jistě a bezpečně. Všechny děti v naší mateřské škole mají stejná práva, stejné možnosti i povinnosti. Nikdo není znevýhodňován či zvýhodňován. Osobní svoboda a volnost dětí je respektována do určitých mezí, vyplývajících z norem a pravidel, které jsou ve škole stanoveny. Péče o děti je podporující, sympatizující, počítáme s aktivní spoluúčastí dítěte při všech činnostech. Podporujeme zdravé sebevědomí dítěte, učíme pracovat samostatně i ve skupině, důvěřovat si. V dětech rozvíjíme citlivost pro vzájemnou toleranci, ohleduplnost, zdvořilost, vzájemnou pomoc a podporu.

Denní režim je pružný a umožňuje reagovat na aktuálně vzešlé situace tak, aby vytvářel pohodu a radost z pobytu ve škole. Během denního režimu se snažíme o naplňování cílů našeho programu prostřednictvím obsahově i tematicky zajímavých činností v souladu s cíli RVP PV.

Spontánní hry jsou střídány řízenou činností, ale i relaxačními prvky (poslech relaxační hudby, příběhu). Činnosti, které lze provádět venku, přenášíme příležitostně na zahradu (tvoření z přírodnin, malování apod.). Pohybové aktivity jsou zařazovány co nejčastěji při všech činnostech dětí. Děti se scházejí ráno od 6:30 do 8:00.

6:30 – 8:00	ranní úkol, spontánní hra dle výběru dětí, individuální činnosti s dětmi, ranní kruh (čas na vzájemné sdílení, ranní cvičení), řízená činnost dopolední svačina
9:30 – 11:30	pobyt venku
11:45 – 12:30	oběd, odchody dětí po obědě
12:30 – 14:00	odpočinek mladší děti
12:30 – 13:00	odpočinek starší děti
13:00 – 14:00	příprava na školu starší děti
14:00 – 14:30	dopolední svačina
14:30 – 16:30	dopolední zájmové činnosti (spontánní, námětové hry; pobyt na zahradě)

V době od 12:30 do 13:30 probíhají aktivity pro starší děti.

Aktivity

V týdenním režimu jsou naše činnosti doplněny mimo spacími aktivitami: hrou na zobcovou flétnu, keramikou, výtvarnou výchovou, mluvením, metodou dobrého startu a angličtinou. V angličtině se děti formou her, písniček a říkadel seznamují s cizím jazykem. Účast na těchto aktivitách je dobrovolná. Ostatní děti se v té době účastní běžného režimu školy. V odpoledních hodinách nabízíme taneční výchovu a sborový zpěv.

Předškolní děti navštěvují kurz plavání, TV v městské hale a ekologické programy. Všechny děti, které mají zájem, se mohou účastnit lyžařského výcviku. Všechny tyto aktivity zajišťují pedagogové školy.

Vzhledem k filozofii naší školy se snažíme v co největší míře dětem umožnit pobyt v přírodě. Proto pořádáme četné výpravy do blízké i vzdálenější přírody, exkurze do center ekologické výchovy (Divizna, Střevlík, Ekocentrum Jablonec nad Nisou), navštěvujeme výstavy a muzea, snažíme se zajistit i další exkurze tematicky vázané k danému programu. Pokud je dost zájemců, pořádáme i školu v přírodě.

Do činností školy je třeba zahrnout i společné mimoškolní akce (stopovaná, čarodějnice, Den otců, velikonoční a vánoční dílny, rafty, brigády, Den matek, Den otců, apod.), při níž je velmi úzká **spolupráce s rodiči**. Doplnkové aktivity, které jsou společně plánované s rodiči na daný kalendářní rok, jsou organizovány v odpoledních hodinách, a to společně s rodiči. V případě výletů je organizace dne uzpůsobena dle požadovaných potřeb.

3.7. Spoluúčast rodičů

Usilujeme o vytváření partnerských vztahů mezi rodiči a školou. Snažíme se získat důvěru rodičů. Nabízíme rodičům možnost podílet se na dění v mateřské škole. Pravidelně a dostatečně informujeme rodiče o všem, co se v MŠ děje. Informujeme rodiče o prospívání a rozvoji jejich dítěte. Chráníme soukromí rodiny. Rady a doporučení poskytujeme pouze, pokud rodiče projeví zájem. Rodiče se podílejí na úpravě okolí školy /brigády/, pomáhají při lyžařském výcviku, škole v přírodě, plavání atd. Rodiče podporují školu i finančně. Při mateřské škole je zřízen Klub rodičů a přátel školy.

3.8. Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

V mateřské škole se snažíme maximálně vyhovět dětem se speciálními vzdělávacími potřebami. Vytváříme jim optimální podmínky k rozvoji jejich osobnosti, k učení i ke komunikaci s ostatními a pomoci jim. V knihovně mateřské školy je k tomuto tématu potřebná literatura.

U dětí projevujících mimořádné nadání se snažíme doplnit individuální vzdělávací program o nabídku dalších aktivit podle zájmu a mimořádných schopností těchto dětí.

3.8.1. Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení IVP dítěte se ŠVP

Individuální vzdělávací plán (IVP) zpracovává mateřská škola pro dítě od druhého stupně podpůrných opatření a to na základě doporučení školského poradenského zařízení (ŠPZ) a žádosti zákonného zástupce dítěte. IVP je závazným dokumentem pro zajištění speciálních vzdělávacích potřeb dítěte, vychází ze školního vzdělávacího programu a je součástí dokumentace dítěte.

Sestavením IVP pověří ředitelka školy třídní učitelku. Ředitelka školy určí termín, do kdy bude návrh IVP zpracován, nejpozději však do 1 měsíce ode dne, kdy škola obdržela doporučení a žádost zákonného zástupce dítěte. IVP má písemnou podobu. Pověřená učitelka při tvorbě IVP spolupracuje s pověřeným pracovníkem školského poradenského zařízení, s další učitelkou na třídě a se zákonným zástupcem dítěte. Konkretizovaný obsah IVP musí být v souladu s doporučením školského poradenského zařízení. S individuálním vzdělávacím plánem seznámí pověřená učitelka druhou učitelku na třídě a zákonného zástupce dítěte, kteří tuto skutečnost potvrdí svým podpisem. IVP dále obsahuje jméno pedagogického pracovníka školského poradenského zařízení, se kterým škola (pověřená učitelka) spolupracuje při zajišťování speciálních vzdělávacích potřeb žáka podle IVP.

Poskytování vzdělávání podle individuálního vzdělávacího plánu lze pouze na základě písemného informovaného souhlasu zákonného zástupce dítěte. Informovaný souhlas obsahuje:

- a) výslovné vyjádření souhlasu s poskytováním podpůrných opatření podle IVP,
- b) informace o příp. důsledcích, které vyplývají z poskytování vzdělávání podle IVP,
- c) informace o organizačních změnách, které v souvislosti s poskytováním podpůrných opatření podle IVP mohou nastat
- d) podpis zákonného zástupce dítěte stvrzující, že informacím uvedeným v písmenech b) a c) porozuměl.

Pověřená učitelka ve spolupráci s pověřeným pracovníkem školského poradenského zařízení sleduje a průběžně vyhodnocuje naplňování IVP. Naplňování IVP vyhodnocuje školské poradenské zařízení ve spolupráci se školou ve stanovených termínech (nejméně jednou ročně). Pověřená učitelka o naplňování IVP ve stanovených termínech informuje ředitele školy a zákonného zástupce žáka.

3.8.2. Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení PLPP a IVP nadaného dítěte nebo mimořádně nadaného dítěte.

Při vzdělávání dětí vytváříme v rámci integrovaných bloků podmínky, které stimulují vzdělávací potenciál všech dětí v různých oblastech. S ohledem na individuální možnosti dětí jsou jim v rámci pestré nabídky aktivit předkládány činnosti, které umožňují tento potenciál projevit a v co největší míře využít. Dětem, které projevují známky nadání, věnujeme zvýšenou pozornost zaměřenou na to, aby se projevy nadání dětí v rozmanitých oblastech činnosti smysluplně uplatnily a s ohledem na individuální možnosti dětí dále rozvíjely. V případě, že se jedná o velmi výrazné projevy nadání, zejména v situacích vyžadujících značnou spolupráci a koordinaci s rodiči dětí, zpracováváme PLPP.

Pokud se u dítěte projeví mimořádné nadání v jedné nebo více oblastech, doporučíme rodičům dítěte vyšetření ve školském poradenském zařízení. Do doby než vyšetření proběhne a škole je školským poradenským zařízením doručeno doporučení ke vzdělávání dítěte, postupujeme při vzdělávání takového dítěte zpravidla podle PLPP. Pokud školské poradenské zařízení identifikuje mimořádné nadání dítěte a doporučí vypracování individuálního vzdělávacího plánu, postupujeme při jeho zpracování, realizaci a vyhodnocování v úzké spolupráci s rodiči dítěte a školským poradenským zařízením.

3.8.3. Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

Při zajišťování vhodných podmínek pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami (SVP) vycházíme z platné legislativy (zejména z § 16 - 18 školského zákona a vyhlášky č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných) a z individuálních vzdělávacích potřeb dětí.

- Při výchovně vzdělávací činnosti uplatňujeme princip diferenciací a individualizace vzdělávacího procesu.

- Při všech činnostech klademe důraz na osvojení specifických dovedností v úrovni odpovídající individuálním potřebám a možnostem dítěte zaměřených na samostatnost, sebeobsluhu a základní hygienické návyky v úrovni odpovídající věku dítěte a stupni postižení.
- Spolupracujeme se zákonnými zástupci a v případě potřeby i se školskými poradenskými zařízeními nebo i s odborníky mimo oblast školství.
- V případě potřeby jsme připraveni projednat se zřizovatelem úpravu počtu dětí ve třídě na optimální počet pro děti se SVP.
- V mateřské škole nepracuje zatím učitelka s kvalifikací v oblasti speciální pedagogiky.
- Mateřská škola není v současné době připravena vzdělávat děti s tělesným postižením vyžadující bezbariérový přístup.
- Mateřská škola je umístěna v klidné a v dopravně dobře přístupné části obce. Osobním automobilem není možné zaparkovat v těsné blízkosti MŠ.
- Do systému dalšího vzdělávání zaměstnanců školy (včetně nabídky doporučených témat k samostudiu) zařazujeme i témata týkající se vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami. Pedagogickým pracovníkům jsou dostupné vybrané odborné publikace k problematice vzdělávání dětí se SVP v učitelské knihovně, příp. na internetové síti školy.

3.8.4. Podmínky vzdělávání dětí nadaných

- MŠ ve svém ŠVP a při jeho realizaci vytváří podmínky k co největšímu využití potenciálu každého dítěte s ohledem na jeho individuální možnosti. To platí v plné míře i pro vzdělávání dětí nadaných.
- Vzdělávání dětí probíhá takovým způsobem, aby byl stimulován rozvoj jejich potenciálu včetně různých druhů nadání a aby se tato nadání mohla ve škole projevit a pokud možno i uplatnit a dále rozvíjet.
- MŠ je připravena zajistit realizaci všech stanovených podpůrných opatření pro podporu nadání podle individuálních vzdělávacích potřeb dětí v rozsahu prvního až čtvrtého stupně podpory.

- MŠ má zpracován postup pro tvorbu, realizaci a vyhodnocení PLPP a IVP nadaného dítěte nebo mimořádně nadaného dítěte.

3.8.5. Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let

- Mateřská škola je vybavena dostatečným množstvím podnětných a bezpečných hraček a pomůcek vhodných pro dvouleté děti.
- Ve věkově heterogenní třídě jsou pro zajištění bezpečnosti jiným způsobem zneprístupněny bezpečnost ohrožující předměty. Ve třídě jsou nastavena dětem srozumitelná pravidla pro používání a ukládání hraček a pomůcek.
- Prostředí je upraveno tak, aby poskytovalo dostatečný prostor pro volný pohyb a hru dětí, umožňovalo variabilitu v uspořádání prostoru a zabezpečovalo možnost naplnění potřeby průběžného odpočinku. *(vyhovující částečně)*
- Mateřská škola je vybavena dostatečným zázemím pro zajištění hygieny dítěte.
- Šatna je vybavena dostatečně velkým úložným prostorem na náhradní oblečení a hygienické potřeby. *(částečně vyhovující)*
- Je zajištěn vyhovující režim dne, který respektuje potřeby dětí (zejména pravidelnost, dostatek času na realizaci činností, úprava času stravování, dostatečný odpočinek). *(částečně vyhovující)*
- Mateřská škola vytváří podmínky pro adaptaci dítěte v souladu s jeho individuálními potřebami.
- Dítěti je umožněno používání specifických pomůcek pro zajištění pocitu bezpečí a jistoty.
- Vzdělávací činnosti jsou realizovány v menších skupinách či individuálně, podle potřeb a volby dětí.
- Učitel uplatňuje k dítěti laskavě důsledný přístup, dítě pozitivně přijímá.
- V mateřské škole jsou aktivně podněcovány pozitivní vztahy, které vedou k oboustranné důvěře a spolupráci s rodinou.

4. Organizace vzdělávání

Přijímání dětí do mateřské školy se řídí platnou legislativou a kritérii školy pro přijímání dětí do mateřské školy. Do mateřské školy jsou přijímány zpravidla od tří let věku / od roku 2020 od dvou let věku/. Přednostně jsou přijímány děti předškolního věku. Dalším kritériem je trvalé bydliště v Jablonci nad Nisou a sourozenec v době zápisu se v mateřské škole vzdělávající. Zařazení dítěte probíhá formou zápisu zpravidla v květnu předcházejícího školního roku. Termín zápisu vyhlásí ředitelka školy po dohodě se zřizovatelem. O termínu zápisu bývá veřejnost informována prostřednictvím plakátů, webu, místních novin. O přijetí dítěte do mateřské školy rozhoduje ředitelka školy podle § 34 zákona č. 561/2004 Sb. (školský zákon) a zákona č. 500/2004 Sb. (spisový řád) podle kapacity školy a o svém rozhodnutí písemně informuje zákonné zástupce.

Mateřská škola má děti zaspány do pěti tříd. Všechny třídy jsou heterogenní. Ve třídách jsou děti ve věku od 2 let až do 7 let. V jednotlivých třídách je max. 24 dětí.

Děti jsou do heterogenních tříd zařazovány na základě volného místa v jednotlivé třídě a na základě požadavků rodičů (sourozence většinou nezařazujeme do stejné třídy).

5. Charakteristika vzdělávacího programu

Vzdělávání je uskutečňováno ve všech činnostech a situacích, které se v průběhu dne vyskytnou, vyváženým poměrem spontánních a řízených činností. Specifickou formu představuje didakticky zacílená činnost, ve které pedagog naplňuje konkrétní vzdělávací cíle formou záměrného i spontánního učení. Toto učení zakládáme na aktivní účasti dítěte, založené na smyslovém vnímání, prožitkovém a interaktivním učení, zpravidla ve skupinách a individuálně. Omezujeme učení předáváním hotových poznatků a slovních poučení. Snažíme se aby, všechny činnosti obsahovaly prvky hry a tvořivosti. Ve smíšených třídách nabízíme činnosti ve větší škále náročnosti, s ohledem na věk, ale i s ohledem na rozdílné schopnosti dětí.

Cílem vzdělávání je předávat a zprostředkovávat dětem základní životní zkušenosti v přirozeném prostředí skupiny dětí. Uspokojovat v rámci možností individuální potřeby a

zájmy jednotlivých dětí a rozvíjet samostatnost, zdravé sebevědomí, sebejistotu a tvořivost dětí.

Mezi oblíbené formy naplňující záměry vzdělávání patří množství nadstandardních aktivit / např. škola v přírodě, plavecký výcvik, lyžařský výcvik, společné akce dětí a rodičů, výlety, rafting/, které organizujeme v průběhu celého roku.

K ŠVP máme vypracovanou přílohu, která je zaměřena na rozvoj environmentálního citění dětí a jejich vztahu k přírodě.

5.1 Cílem výchovy a vzdělávání je, aby dítě mělo návyky a dovednosti, které mu umožní:

- pozorovat, zkoumat, objevovat, všimnout si souvislostí, experimentovat a užívat jednoduchých znaků a symbolů
- získané zkušenosti uplatňovat v praktických situacích
- mít elementární základní poznatky o světě lidí, kultury, přírody a techniky, který jej obklopuje
- klást otázky a hledat na ně odpovědi, porozumět věcem a jevům, které kolem sebe vidí, radovat se z toho, co samo dokázalo a zvládlo
- učit se spontánně i vědomě, soustředit se na činnost, dokončit práci, postupovat podle instrukcí
- odhadovat své síly, hodnotit své osobní pokroky i oceňovat pokroky druhých
- učit se s chutí
- všimnout si dění i problémů v bezprostředním okolí
- řešit problémy, na které stačí, na základě bezprostřední zkušenosti, postupovat cestou pokusu a omylu, experimentovat
- při řešení myšlenkových i praktických problémů užívat logických postupů
- užívat početních představ, číselných a matematických pojmů
- rozlišovat řešení, která jsou funkční
- chápat, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli
- nebát se chybovat ovládat řeč, vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity, nálady

- domlouvat se gesty i slovy, rozlišovat některé symboly, rozumět jejich významu a funkci
- komunikovat bez zábran a ostychu a s ostatními dětmi i dospělými
- ovládat dovednosti předcházející čtení a psaní
- využívat informativní a komunikativní prostředky
- vědět, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se je naučit
- projevovat citlivost a ohleduplnost k druhým
- prosadit, ale i podřídít ve skupině
- spolupodílet se na společných rozhodnutích / pravidla /
- chápat, že lidé jsou různí, tolerovat jejich odlišnosti
- dokázat rozpoznat své slabé a silné stránky
- chápat, že může o tom co udělá rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí odpovídá
- vážit si úsilí a práce druhých
- zajímat se o druhé a o dění kolem sebe
- spoluvytvářet pravidla společného soužití mezi vrstevníky

5.2. Prostředky k dosažení cílů vzdělávání:

- snaha všech zaměstnanců o maximální spokojenost a pohodu dětí
- spolupráce s rodiči, jinými MŠ, městským úřadem, psychology, ekologickými centry a dalšími objekty ve městě
- účast na kulturních a společenských akcích
- sebevzdělávání učitelek
- prostor pro volný pohyb a relaxaci
- dostatek opravdových materiálů a pomůcek pro praktickou činnost
- respektování práva volby, individuální přístup k dětem
- zájmové činnosti
- aktivity pro rodiče a děti
- vzdělávání dospělých

- plánování
- režim dne umožňující volbu

6. Vzdělávací obsah

- **V ZÁŘÍ NA LÉTO JDE STÁŘÍ**
- **MĚSÍC ŘÍJEN JE UŽ TADY MÍCHÁ BARVY DOHROMADY**
- **LISTOPADE, LISTOPADE, KDO NÁM Z VĚTVÍ LISTÍ KRADE**

Charakteristika období:

V tomto období bude probíhat především adaptace (nové děti, příchod po prázdninách, nový kolektiv třídy,...). Seznamování se s novými kamarády a prostředím MŠ, do kterého nové děti nastoupily. Poznávat denní řád MŠ a tříd. Budeme si stanovovat společná pravidla nového dětského kolektivu. Přiblížíme si pravidla zdravého životního stylu a upevňujeme základní hygienické návyky.

V tomto období se zaměřujeme na prostředí, ve kterém žijeme. Město, vesnici, kraj, jejich společenský, kulturní, přírodní, dopravní a průmyslový ráz. S přicházejícím podzimem se zaměříme na jeho znaky, které děti provází na každém kroku. Podíváme se do zahrady s jejími poklady, do lesů s jejich rozmanitou nabídkou života, barev, tvarů a vůní. Nahlédneme i do tajů přírody, která se chystá na zimní spánek. Prožijeme různé svátky a tradice spojené s podzimem.

Vzdělávací cíle období:

- osvojit si věku přiměřené praktické dovednosti
- osvojit si poznatky a dovednosti důležité k podpoře zdraví a bezpečí
- seznámit děti s možnostmi třídění odpadu v MŠ
- hravým způsobem děti seznámit, vštípit jim filosofii MŠ
- seznámit děti se školním řádem, pravidly MŠ a dbát na jejich dodržování
- pomoci dětem pochopit emoce a pocity
- učit nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí)

- utvářet pozitivní vztah k pohybovým aktivitám a uvědomovat si význam pohybu pro zdraví
- rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělování (verbální, neverbální)
- podporovat zájem o písmena, číslice a další podněty, o které dítě samo jeví zájem
- vést děti k samostatnému řešení problému, zamýšlet se nad problémem
- seznámit s interaktivní a digitální technologií v MŠ, prohlubovat dovednosti v této oblasti a pěstovat zdravý přístup k těmto technologiím
- spoluvytvářet pohodu prostředí, chránit přírodu v okolí
- vytvořit povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, s živou i neživou přírodou, lidmi, společnostmi, planetou Zemí
- zprostředkovat aktivní poznávání přírody a okolí
- vštěpovat dětem základní návyky společenského chování

Vzdělávací nabídka:

- jednoduché pracovní a sebe obslužné činnosti v oblasti osobní hygieny, stolování, oblékání, úklidu, úpravy prostředí
- činnosti, které pomohou dětem osvojit si třídění odpadu
- hry a praktické činnosti uvádějící dítě do světa lidí, jejich občanského života a práce (využívání praktických ukázek z okolí dítěte, seznamování s různými pracovními činnostmi a pracovními předměty, praktická manipulace s některými pomůckami a nástroji, provádění jednoduchých pracovních úkolů a činností) zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci
- činnosti zasvěcující dítě do časových pojmů a vztahů související s denním řádem
- hry a činnosti prohlubující empatii, emoční úroveň,...
- kooperativní hry ve dvojicích, ve skupinkách
- lokomoční pohybové činnosti (chůze, běh, skoky a poskoky, lezení), nelokomoční pohybové činnosti (změna poloh a pohybů těla na místě) a jiné činnosti (základní gymnastika, sezónní činnosti, míčové hry)
- rytmičko-melodická cvičení
- činnosti zprostředkující různé formy jazyka a vyjadřování (knihy, obrazy, hudba,...)

- artikulační, řečové, sluchové a rytmické hry, hry se slovy, slovní hádanky
- poslech pohádek a příběhů s etickým obsahem a poučením
- zdravotně zaměřené činnost
- nahrávání zvuků přírody, fotografování aktivity s interaktivní tabulí, počítačem, digitálním fotoaparátem a tiskárnou
- činnosti a příležitosti seznamující děti s různými sdělovacími prostředky (noviny, časopisy, knihy, audiovizuální technika)
- přirozené i zprostředkované poznávání přírodního okolí, sledování rozmanitosti a změn v přírodě
- praktické činnosti, na jejichž základě se dítě seznamuje s různými přírodními i umělými látkami a materiály (praktické pokusy, zkoumání, manipulace s různými materiály a surovinami)
- tvůrčí výtvarné činnosti podněcující tvořivost a nápaditost dítěte, estetické vnímání i vyjadřování a tříbení vkusu
- činnosti relaxační odpočinkové, zajišťující zdravou atmosféru a pohodu prostředí
- aktivity zaměřené na získávání praktické orientace v obci (vycházky do ulic, návštěvy obchodů, návštěvy důležitých institucí, budov a dalších pro dítě významných objektů)
- hry na rozvoj kritického myšlení
- ekologicky motivované herní aktivity
- hry a činnosti, které vedou děti k ohleduplnosti k druhému, k ochotě rozdělit se s ním, půjčit mu hračku, střídat se, pomoci mu
- smyslové hry, nejrůznější činnosti zaměřené na rozvoj a cvičení postřehu a vnímání, zrakové a sluchové paměti, koncentrace pozornosti

Očekávané kompetence a výstupy:

- zvládá věku přiměřené činnosti, dovednosti a sebeobsluhu
- chová se bezpečně při pobytu v mateřské škole a mimo ni
- dbá o pořádek a čistotu, nakládá vhodným způsobem s odpady
- schopnost žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), náležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) vnímat a přijímat

základní hodnoty v tomto společenství uznávané a cítit sounáležitost s konkrétní skupinou (třídou)

- respektuje a dodržuje společná pravidla
- prožívá radost z poznání
- rozumí běžným projevům vyjádření emocí a nálad
- bez zábran komunikuje, ptá se,...
- zajímá se o jiné formy jazyka, než je mluvený
- naučí se zpaměti krátké texty
- ovládá koordinaci ruky a oka, zvládá jemnou motoriku přiměřeně svému věku
- pozná napsané své jméno, pozná některá písmena, číslice
- dokáže vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se)
- řeší myšlenkové i praktické problémy, hledá různé možnosti a varianty řešení
- vypráví to, co slyšelo, nebo co shlédlo
- aktivně a správně pracuje s interaktivními a digitálními pomůckami
- podílí se na vytváření příjemného klimatu ve třídě, jeví zájem o své okolí
- využívá různé výtvarné techniky
- chápe prostorové pojmy, časové pojmy přiměřeně svému věku
- odloučí se na určitou dobu od rodičů a blízkých, být aktivní i bez jejich opory
- přirozeně a bez zábran komunikuje s druhým dítětem, navazuje a udržuje dětská přátelství
- uplatňuje návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi (pozdravit, rozloučit se, poprosit, poděkovat, vzít si slovo až když druhý domluví, požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn apod.)
- vnímá a rozlišuje pomocí všech smyslů (sluchově rozlišuje zvuky a tóny, zrakově rozlišuje tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišuje vůně, chutě, vnímá hmatem apod.)

Diagnostické výstupy pro integrovaný blok:

• **ZÁŘÍ, NA LÉTO JDE STÁŘÍ:**

3 - 4 roky

- Hrubá motorika: skok sounož
- Jemná motorika: manipulace s drobnými předměty – navlékání korálků, zasouvání kolíčků
- Zrakové vnímání: barva - přiřadí barvu
- Zrakové vnímání: figura a pozadí - vyhledá známý předmět na obrázku
- Vnímání prostoru: nahoře x dole
- Řeč: lexikálně sémantická rovina - pojmenuje běžné věci na obrázku, ukáže obrázek věci podle použití
- Matematické představy: porovnání, pojmy, vztahy - malý x velký, méně x více
- Matematické představy: třídění - podle druhu
- Matematické představy: množství - množství do dvou, množství do tří
- Matematické představy: tvary - kruh
- Motorika: lateralita ruky - navlékání korálků
- Motorika: lateralita oka - dívání se do kukátka, krasohledu

4 - 5 let

- Hrubá motorika: stoj na špičkách s otevřenýma očima, přejde po čáře
- Zrakové vnímání: zrakové rozlišení - odliší obrázek v řadě lišící se detailem
- Motorika: hmatové vnímání - pozná hmatem zvířátka
- Matematické představy: množství - množství do čtyř
- Zrakové vnímání: barva - přiřadí odstíny barev
- Zrakové vnímání: figura a pozadí - vyhledá známý objekt na pozadí
- Zrakové vnímání: zrakové rozlišení- barevné vyznačení tvaru stejného se vzorem
- Vnímání času: přiřadí činnosti obvyklé pro ráno, pro poledne, pro večer
- Jemná motorika: otevírání dlaně postupně po jednom prstu
- Matematické představy – pojmenuje kruh

5 - 6 let

- Sluchové vnímání a paměť: sluchové rozlišování - rozliší slova bez vizuálního podnětu změna délky
- Sluchové vnímání a paměť: sluchová paměť - zopakuje větu z více slov
- Sluchové vnímání a paměť: sluchová analýza a syntéza - vyhledá rýmující se dvojice určí slova začínající danou hláskou /s, m, t/

- Matematické představy: porovnání, pojmy, vztahy - méně x více x stejně při odlišné velikosti a uspořádání prvků
- Zrakové vnímání: zrakové rozlišení - odliší shodné a neshodné dvojice lišící se vertikální polohou
- Matematické představy: řazení - pojmenuje: malý, střední, velký, vysoký, vyšší, nejvyšší, málo, méně, nejméně
- Řeč: pragmatická rovina - dodržuje pravidla konverzace a společenského kontaktu
- Zrakové vnímání: barva - pojmenuje odstíny barev
- Řeč: lexikálně-sémantická rovina - umí zpaměti kratší texty
- Matematické představy: množství - množství do pěti
- Motorika: grafomotorické prvky - zuby
- Motorika: grafomotorické prvky - horní smyčka
- Hrubá motorika: přeskočí snožmo nízkou překážku
- Jemná motorika: dotkne se bříškem každého prstu na ruce bříška palce

Diagnostické výstupy pro integrovaný blok:

● **MĚSÍC ŘÍJEN JE UŽ TADY MÍCHÁ BARVY DOHROMADY:**

3 - 4 roky

- Zrakové vnímání: rozlišení - najdi pět rozdílů
- Hrubá motorika: překročí nízkou překážku, stoj se zavřenýma očima
- Zrakové vnímání: barva - na pokyn ukáže požadovanou barvu
- Zrakové vnímání: figura a pozadí - vyhledá objekt na obrázku podle předlohy
- Zrakové vnímání: rozlišení - odliší výrazněji jiný obrázek v řadě, vyhledá a spojuje dva stejné předměty, dítě hledá v řadě stínů jeden odlišný stín
- Zrakové vnímání: část a celek - poskládá obrázek ze dvou částí
- Matematické představy: porovnání, pojmy, vztahy - nízký x vysoký, hodně málo
- Řeč: lexikálně-sémantická rovina - chápe pojmy: já, moje
- Vnímání prostoru: pojmy - předložkové vazby na, do, v
- Matematické představy: třídění - třídí podle barvy
- Motorika: lateralita ruky - zasouvání kostek do otvorů
- Motorika: lateralita oka - dívání se do lahve
- Vnímání prostoru: dítě sleduje stopy

4 – 5 let

- Hrubá motorika: chůze po mírně zvýšené ploše, poskoky na jedné noze
- Řeč: morfologicko-syntaktický rovina - užívá čas minulý, přítomný, budoucí
- Sluchové vnímání a paměť: sluchová analýza a syntéza - z trojice slov najde rýmující se dvojici

- Matematické představy: řazení - seřadí podle kritérii: malý, střední, velký, vysoký, vyšší, nejvyšší, málo, méně, nejméně
- Motorika: grafomotorické prvky - spirála
- Motorika: vizuomotorika - čára mezi dvěma liniemi
- Zrakové vnímání: rozlišení - odliší dva překrývající se obrázky, najdi pět rozdílů, najdi obrys, který patří ke vzoru
- Zrakové vnímání: figura a pozadí - dítě vyhledá na obrázku předměty, nakreslené na spodních obrázcích

5 – 6 let

- Řeč: pragmatická rovina - dokáže zformulovat otázku a adekvátně na otázku odpovědět
- Zrakové vnímání: část a celek - složí tvar podle předlohy a potom bez předlohy
- Zrakové vnímání: rozlišení - najdi 8 rozdílů, odliší shodné a neshodné dvojice lišící se detailem
- Matematické představy: tvary - obdélník
- Motorika: hmatové vnímání - rozliší různé povrchy, materiály
- Motorika: grafomotorické prvky - dolní smyčka, horní oblouk
- Zrakové vnímání: figura a pozadí – pojmenování obrázků na pozadí
- Vnímání prostoru: pojmy - vpravo, vlevo na vlastním těle
- Zrakové vnímání: část a celek - doplní chybějící části obrázku

Diagnostické výstupy pro integrovaný blok:

- **LISTOPADE, LISTOPADE, KDO NÁM Z VĚTVÍ LISTÍ KRADE:**

3 – 4 roky

- Vnímání prostoru: dítě sleduje stopy
- Hrubá motorika: přeskok přes čáře, chůze po schodech nahoru – střídá nohy
- Zrakové vnímání: rozlišení - odliší obrázek v jiné velikosti, barevné vyznačení tvaru stejného se vzorem, najdi pět rozdílů
- Zrakové vnímání: část a celek - poskládá obrázek ze čtyř částí
- Matematické představy: porovnání, pojmy, vztahy - nižší x vyšší, všechny, krátký x dlouhý, menší x větší, - porovnání velikostí, stejně velký
- Řeč: lexikálně-sémantická rovina - správně používá slovo ano, ne, odpovídá na otázky: Co děláš? Kde?, má zájem o obrázkové knížky, příběhy
- Motorika: lateralita ruky - skládání mozaiky z hříbečků
- Motorika: lateralita oka - dívání se do klíčové dírky

4 – 5 let

- Vnímání času – seřadí podle časové posloupnosti
- Sluchové vnímání a paměť: sluchová analýza a syntéza - určí, zda se dvě slova rýmují
- Sluchové vnímání a paměť: sluchové rozlišování - rozliší slova s vizuálním podnětem změna samohlásky
- Hrubá motorika: přejde po kladině
- Zrakové vnímání: rozlišení - odliší obrázek v řadě lišící se horizontální polohou, odliší jiný obrázek v řadě
- Zrakové vnímání: zraková paměť - pamatuje tři obrázky, pozná, který chybí
- Motorika: grafomotorické prvky - vlnovka
- Řeč: morfologicko-syntaktická rovina - užívá všechny druhy slov
- Jemná motorika: dotkne se bříškem každého prstu na ruce bříška palce
- Zrakové vnímání: část a celek - dítě hledá chybějící část obrázku
- Motorika: lateralita ruky - stříhání
- Řeč: lexikálně-sémantická rovina – ukáže obrázek podle aktuální situace, vysvětlí, na co máme oči, knihy, auto...
- Matematické představy: tvary – pojmenuje čtverec

5 – 6 let

- Vnímání prostoru: hned před x hned za
- Řeč: lexikálně sémantická rovina - interpretuje pohádky, příběhy bez obrazového doprovodu
- Řeč: pragmatická rovina - smysluplně vyjádří myšlenku, nápad, popíše situaci, vyjádří své pocity a prožitky
- Matematické představy: porovnání, pojmy, vztahy - méně x více
- Zrakové vnímání: rozlišení - najdi obrázek, který je stínem vzorového obrázku, neshodné rámečky se vzorem přeškrtně, najde a označí stejné obrázky se vzorem, najde rámeček shodný se vzorem, pozná, co do skupiny nepatří
- Vnímání prostoru: sleduje stopy
- Vnímání prostoru: pojmy - nahoře, vlevo dole, uprostřed

- **ZA PROSINCEM KONČÍ ROK, DO NOVÉHO UŽ JEN KROK**
- **A UŽ JE TU LEDEN, TEN CO VLÁDNE SNĚHEM LEDEM**
- **ÚNOR ŤUKÁ NA DVEŘE, MASOPUST MU OTEVŘE**

Charakteristika období:

V tomto období se budeme seznamovat s obyčejí, které se týkají Vánoc a adventního času. Společně se podíváme na činnosti, které jsou typické pro toto roční období (zimní sporty a hry), a zkusíme si nějaké pokusy se skupenstvím vody.

Zaměříme se i na lidské tělo, které správně funguje díky zdravému životnímu stylu, a společně si připomeneme prevenci proti úrazu a nemoci. Samozřejmě, že nezapomeneme ani na přírodu. Budeme pozorovat zvířata, přikrmovat ptáky, pozorovat stromy, užívat si zimy.

Koukneme pod pokličku emocím, se kterými se setkáváme dnes a denně. Porozumět jim a učit se s nimi pracovat v sobě i ve vztahu k okolí. Učit se vzájemné toleranci a respektování sebe a svých kamarádů. Budeme utvářet kladný vztah k hudbě. Zažijeme si i různá povolání, která nás obklopují a díky kterým naše společnost funguje. A nakonec nezapomeneme ani na tradice spojené s koncem zimy, jako je Masopust a karneval.

Vzdělávací cíle období:

- stále procvičovat věku přiměřené praktické dovednosti v oblasti osobní hygieny, stolování, oblékání, úklidu, úpravy prostředí
- pojmenovat části těla, některé orgány (včetně pohlavních), znát jejich funkce, mít povědomí o těle a jeho vývoji, (o narození, růstu těla a jeho proměnách), znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, s pohybem a sportem
- mít povědomí o tomto ročním období s jeho znaky
- společně s dětmi prožít tradice spojené se zimními svátky a zvyklostmi
- uvědomění si vlastního těla
- osvojit si poznatky a dovednosti důležité k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí
- vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu
- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)
- rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)
- pomoci dětem se citově osamostatnit
- umět vyjádřit své pocity a emoce
- chránit si soukromí a osobní prostor

- rozvíjet schopnost žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané
- seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu
- pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit
- osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy
- vytvářet aktivní postoj ke světu, k životu, kultuře a umění

Vzdělávací nabídka:

- jednoduché pracovní a činnosti v oblasti osobní hygieny, stolování, oblékání, úklidu, udržování čistého prostředí
- lokomoční pohybové činnosti (chůze, běh, skoky a poskoky, lezení), nelokomoční pohybové činnosti (změny poloh a pohybů těla na místě) a jiné činnosti (základní gymnastika, turistika, sezonní činnosti, míčové hry apod.)
- příležitosti a činnosti směřující k prevenci úrazů (hrozících při hrách, pohybových činnostech a dopravních situacích, při setkávání s cizími lidmi), k prevenci nemoci, nezdravých návyků a závislostí
- činnosti zaměřené k poznávání lidského těla a jeho částí
- příležitosti a činnosti směřující k ochraně zdraví, osobního bezpečí a vytváření zdravých životních návyků
- činnosti relaxační a odpočinkové, zajišťující zdravou atmosféru a pohodu prostředí
- hry a činnosti zaměřené ke cvičení různých forem paměti (mechanické a logické, obrazné a pojmové)
- činnosti zaměřené na vytváření (chápání) pojmů a osvojování poznatků (vysvětlování, objasňování, odpovědi na otázky, práce s knihou, s obrazovým materiálem, s médii apod.)
- hry a praktické úkony procvičující orientaci v prostoru i v rovině
- hry nejrůznějšího zaměření podporující tvořivost, představivost a fantazii (kognitivní, imaginativní, výtvarné, konstruktivní, hudební, taneční či dramatické aktivity)
- činnosti zaměřené na vytváření (chápání) pojmů a osvojování poznatků (vysvětlování, objasňování, odpovědi na otázky, práce s knihou, s obrazovým materiálem, s médii apod.)
- hry a praktické úkony procvičující orientaci v prostoru i v rovině

- činnosti zaměřené na seznamování se s elementárními číselnými a matematickými pojmy a jejich symbolikou (číselná řada, číslice, základní geometrické tvary, množství apod.) a jejich smysluplnou praktickou aplikaci
- činnosti přiměřené sílám a schopnostem dítěte a úkoly s viditelným cílem a výsledkem, v nichž může být dítě úspěšné
- činnosti nejrůznějšího zaměření vyžadující (umožňující) samostatné vystupování, vyjadřování, obhajování vlastních názorů, rozhodování a sebehodnocení
- společná setkávání, povídání, sdílení a aktivní naslouchání druhému
- běžné každodenní setkávání s pozitivními vzory vztahů a chování
- přípravy a realizace společných zábav a slavností (oslavy výročí, slavnosti v rámci zvyků a tradic, sportovní akce, kulturní programy)
- tvůrčí činnosti slovesné, literární, dramatické, výtvarné, hudební, hudebně pohybové, dramatické, apod. podněcující tvořivost a nápaditost dítěte, estetické vnímání i vyjadřování a třibení vkusu
- hry zaměřené k poznávání a rozlišování různých společenských rolí (dítě, dospělý, rodič, učitelka, žák, role dané pohlavím, profesní role, herní role) a osvojování si rolí, do nichž se dítě přirozeně dostává
- hry a praktické činnosti uvádějící dítě do světa lidí, jejich občanského života a práce (využívání praktických ukázek z okolí dítěte, tematické hry seznamující dítě s různými druhy zaměstnání, řemesel a povolání, s různými pracovními činnostmi a pracovními předměty, praktická manipulace s některými pomůckami a nástroji, provádění jednoduchých pracovních úkonů a činností apod.)
- praktické užívání technických přístrojů, hraček a dalších předmětů a pomůcek, se kterými se dítě běžně setkává
- práce s literárními texty, s obrazovým materiálem, využívání encyklopedií a dalších médií
- práce s digitálními prostředky dostupnými v mateřské škole
- praktické činnosti, na jejichž základě se dítě seznamuje s různými přírodními i umělými látkami a materiály ve svém okolí a jejichž prostřednictvím získává zkušenosti s jejich vlastnostmi (praktické pokusy, zkoumání, manipulace s různými materiály a surovinami)
- smysluplné činnosti přispívající k péči o životní prostředí a okolní krajinu, pracovní činnosti, pěstitelské a chovatelské činnosti, činnosti zaměřené k péči o školní prostředí, školní zahradu a blízké okolí

Očekávané kompetence a výstupy:

- zvládá základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (překážky, hází a chytá míč, užívá různé náčiní, pohybuje se bezpečně ve skupině dětí, na sněhu, ledu, ve vodě, v písku)

- zvládá základní lokomoční činnosti, pohybem vyjadřuje rytmus
- ovládá dechové svalstvo, sladí pohyb se zpěvem
- vnímá a rozlišuje pomocí všech smyslů (sluchově rozlišuje zvuky a tóny, zrakově rozlišuje tvary předmětů a jiné specifické znaky, vůně, chutě, vnímá hmatem)
- ovládá koordinaci ruky a oka, zvládá jemnou motoriku (správně zachází s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami a nástroji, náčiním a materiálem, umí zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou, pracuje s jednoduchými hudebními nástroji.)
- zvládá sebeobsluhu, uplatňuje základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky (stará se o osobní hygienu, přijímá stravu a tekutiny, umí stolovat, postará se o sebe a své osobní věci, samo se svlékne, oblékne, obuje.)
- pojmenuje části těla, některé orgány (včetně pohlavních), zná jejich funkce, má povědomí o těle a jeho vývoji, (o narození, růstu těla a jeho proměnách), zná základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, pohybem a sportem
- má povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy
- vyjadřuje samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách
- naučí se zpaměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu)
- sleduje a vypráví příběh, pohádku
- rozlišuje některé obrazné symboly (piktogramy, orientační a dopravní značky, označení nebezpečí) a chápe jejich význam i funkci
- projevuje zájem o knížky, soustředěně poslouchá četbu, hudbu, sleduje divadlo, film
- záměrně se soustředí na činnost a udrží pozornost přiměřeně svému věku
- pozná a pojmenuje většinu toho, čím je obklopeno
- samostatně přemýšlí, vede jednoduché úvahy a také vyjádří to, o čem přemýšlí a uvažuje
- chápe základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívá (porovnává a třídí soubory předmětů podle určitého pravidla, orientuje se v elementárním počtu cca do šesti, chápe číselnou řadu v rozsahu první desítky, pozná více, stejně, méně, první, poslední apod.)
- je citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem
- uplatňuje své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhájí svůj postoj nebo názor, respektuje jiné), přijímá a uzavírá kompromisy, řeší konflikt dohodou
- chápe, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat
- zachází šetrně s vlastními i cizími pomůckami, hračkami, věcmi denní potřeby, s knížkami, s penězi apod.

- vyjadřuje se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládá základní hudební dovednosti vokální i instrumentální
- uvědomuje si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat, a má povědomí o tom, jak se prakticky chránit (ví, jak se nebezpečí vyhnout, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc)
- má elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi
- má povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomuje si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí
- pečuje o okolní životní prostředí (dbá o pořádek a čistotu, nakládá vhodným způsobem s odpady, stará se o rostliny, spoluvytváří pohodu prostředí, chrání přírodu v okolí, živé tvory)

Diagnostické výstupy pro integrovaný blok:

- **ZA PROSINCEM KONČÍ ROK, DO NOVÉHO UŽ JEN KROK**

3 – 4 roky

- Řeč: lexikálně - sémantická rovina - klade otázky: Kdy? Proč?, řekne, co je na obrázku, reprodukuje jednoduchou říkanku, chápe jednoduché protiklady, identifikuje věci podle společných podstatných znaků
- Matematické představy: porovnání, pojmy, vztahy - úzký x široký, prázdný x plný, stejně, vytváření dvojic, pojmy některé, žádné
- Řeč: pragmatická rovina - upřednostňuje verbální formu komunikace
- Motorika: lateralita ruky - gumování, zvonění zvonkem, roztáčení káči
- Plošné a prostorové vnímání: zrakové rozlišení - sleduje stopy,
- Zrakové vnímání a paměť: zrakové rozlišení najde obrázek, který je stínem vzorového obrázku
- Zrakové vnímání a paměť: část a celek - najde chybějící části obrázku

4 – 5 let

- Řeč: morfologicko - syntaktická rovina - mluví gramaticky správně
- Řeč: lexikálně - sémantická rovina - doplní protiklady s názorem
- Sluchové vnímání a paměť: sluchové rozlišování - rozliší slova bez vizuálního podnětu /změna hlásky/, rozliší slova s vizuálním podnětem / znělé a neznělé hlásky, sykavky/
- Motorika: vizuomotorika - jedna linie

- Plošné a prostorové vnímání: zrakové rozlišení - sleduje stopy
- Motorika: spontánní kresba - postava /hlava, trup, končetiny/
- Zrakové vnímání a paměť: zrakové rozlišení - barevné vyznačení tvaru stejného se vzorem, najde 8 rozdílů
- Zrakové vnímání a paměť: část a celek - najde chybějící části obrázku
- Vnímání prostoru: pojmy - předložkové vazby

5 – 6 let

- Řeč: morfologicko - syntaktická rovina - pozná nesprávně utvořenou větu
- Zrakové vnímání a paměť: zrakové rozlišení - vyhledá obrázky shodné se vzorem, přeškrtně všechny rámečky, kde oba obrázky nejsou shodné se vzorem, - najde 10 rozdílů, pojmenování geometrických tvarů
- Prostorové vnímání: pojmy - vpravo nahoře, vlevo dole, uprostřed
- Motorika: grafomotorické prvky - horní oblouk s vratným tahem
- Řeč: pragmatická rovina - aktivně a spontánně navazuje řečový kontakt s dětmi i dospělými
- Matematická pregramotnost : porovnání, pojmy, vztahy - počet, pojem stejně, stejný počet prvků
- Matematická pregramotnost : třídění, tvoření skupin - třídí podle určení
- Zrakové vnímání a paměť: figura a pozadí - rozpozná tři překrývající se obrázky
- Zrakové vnímání a paměť: část a celek - na velkém obrázku vyhledá počet předmětů nakreslených ve spodních obrázcích
- Motorika: hmatové vnímání - pozná hmatem geometrické tvary

Diagnostické výstupy pro integrovaný blok:

- **A UŽ JE TU LEDEN, TEN CO VLÁDNE SNĚHEM LEDEM**

3 – 4 roky

- Řeč: lexikálně - sémantická rovina - ukáže na obrázku činnost, zařazuje různé obrázky pod nadřazené pojmy
- Motorika: spontánní kresba – pojmenování čáranice
- Motorika: grafomotorické prvky – čára svislá
- Řeč: pragmatická rovina - řekne svoje jméno, jména sourozenců, kamarádů
- Motorika: lateralita ruky - hod míčem, kutálení míče, trefování kuželek
- Matematické představy: porovnání, pojmy, vztahy - tmavý x světlý, lehký x těžký
- Zrakové vnímání a paměť: zrakové rozlišení - barevné vyznačení tvaru stejného se vzorem, vyhledá a čarou spojuje dva stejné předměty, vyhledá a čarou spojuje obrázek a stín

- Zrakové vnímání a paměť: zraková paměť – pamatuje si tři obrázky, ví, který chybí

4 – 5 let

- Motorika, grafomotorika, kresba: grafomotorické prvky – šikmá čára
- Sluchové vnímání a paměť: sluchové rozlišování - rozliší slova bez vizuálního podnětu /změna samohlásky/ rozliší slova bez vizuálního podnětu /znělé a neznělé hlásky, sykavky/, rozliší slova s vizuálním podnětem /změna délky/
- Matematické představy: porovnání, pojmy, vztahy - žádné, nic, - daleko x blízko
- Matematické představy: řazení - pojmenuje největší, nejmenší
- Vnímání prostoru: pojmy orientace v okolí, ví, jak se jde do obchodu....
- Sluchové vnímání a paměť: sluchová paměť - zopakuje čtyři nesouvisející slova
- Zrakové vnímání a paměť: zraková paměť - pamatuje si 4 obrázky, pozná, který chybí
- Zrakové vnímání a paměť: zrakové rozlišení - spojuje dva stejné obrázky, najde 6 rozdílů
- Řeč: lexikálně - sémantická rovina - pojmenuje, co dělá určitá profese

5 – 6 let

- Zrakové vnímání a paměť: zrakové rozlišení - najde 10 rozdílů, barevné vyznačení tvaru shodného se vzorem, vyhledá shodné obrázky v řadě, vyhledá jiný obrázek v řadě, kde oba obrázky nejsou shodné
- Matematické představy: porovnání, pojmy, vztahy – o jeden více, o jeden méně, o dva více, o dva méně
- Matematické představy: třídění, tvoření skupin - pozná, co do skupiny nepatří, geometrické tvary
- Motorika: grafomotorické prvky – spodní oblouk s vratným tahem
- Motorika: vizuomotorika - překreslí obrázek podle předlohy
- Zrakové vnímání a paměť: zraková paměť - pozná viděné obrázky
- Zrakové vnímání a paměť: pohyby očí na řádku - vyhledá daný první objekt ve skupině zleva doprava
-

Diagnostické výstupy pro integrovaný blok:

- **ÚNOR ŤUKÁ NA DVEŘE, MASOPUST MU OTEVŘE**

3 – 4 roky

- Řeč: lexikálně - sémantická rovina - ukáže obrázek podle aktuální situace
- Řeč: pragmatická rovina - spontánně informuje o zážitcích, pocitech, přáních
- Sluchové vnímání a paměť: naslouchání - lokalizuje zvuk

- Sluchové vnímání a paměť: sluchová paměť- zopakuje větu ze tří slov, zopakuje tři nesouvisející slova
- Motorika: spontánní kresba – hlavonožec
- Motorika: grafomotorické prvky – čára vodorovná
- Řeč: morfologicko - syntaktická rovina - rozlišuje mezi jednotným a množným číslem, mluví ve větách, k podstatným jménům a slovesům postupně přidává přídavná jména a zájmena, skloňuje
- Motorika: lateralita ruky - šroubování uzávěrů lahví, šroubování matic
- Matematické představy: řazení - porovnání podle velikosti, porovnání nejmenší, největší, porovnání nejdelší, nejkratší
- Zrakové vnímání a paměť: zrakové rozlišení - zrakové rozlišování: vyhledá obrázky shodné se vzorem
- Motorika: hrubá motorika - chůze po schodech dolů, střídá nohy

4 – 5 let

- Matematické představy: tvary - trojúhelník
- Matematické představy: třídění, tvoření skupin - třídí podle tvaru
- Vnímání prostoru: pojmy - první x poslední, vpravo x vlevo na vlastním těle
- Zrakové vnímání a paměť: zrakové rozlišení - barevné vyznačení tvaru stejného se vzorem, odlišení obrazce lišícího se polohou, najde 8 rozdílů, najde obrázek, který je stínem vzoru, vyhledá obrázek, který je obrysem vzoru
- Zrakové vnímání a paměť: část a celek - skládání obrázku
- Plošné vnímání prostoru: hledání cest
- Zrakové vnímání: spojuje tečky podle vzoru

5 – 6 let

- Vnímání času: přiřadí činnosti obvyklé pro roční období
- Zraková analýza a syntéza: plošná orientace - vybarvuje podle vzorové sítě
- Zrakové vnímání a paměť: zrakové rozlišení - vyznačení obrysu shodného se vzorem, najde stíny shodné se vzorem, najde počet předmětů nakreslených v dolních obrázcích
- Zrakové vnímání a paměť: figura a pozadí - vyhledá tvar na pozadí, sleduje linii mezi ostatními liniemi
- Řeč: lexikálně - sémantická rovina - tvoří nadřazené pojmy, tvoří protiklady
- Sluchové vnímání a paměť: vnímání rytmu - napodobí rytmus / 2 – 4 tóny a více/
- Matematické představy: třídění, tvoření skupin - třídí podle dvou kritérií
- Prostorová orientace, symetrie, dokreslí symetricky druhou polovinu obrázku
- Matematické představy: geometrické tvary, pojmenuje, nakreslí
- Motorika: grafomotorické prvky – spodní oblouk s vratným tahem
- Matematické představy: porovnání, pojmy, vztahy - počet stejně, doplní stejný počet teček jako je předmětů, pojem dohromady

- **BŘEZEN S SEBOU JARO NESE, PROBOUZÍ SE VŠECHNO V LESE**
- **V DUBNU POČASÍ NEJISTÉ, NAVŠTÍVÍ NÁS SNÍH, SLUNCE I DÉŠ ZAJISTÉ**
- **KVĚTEN UŽ JE TADY, LÉTÁ NÁM PYL DO ZAHRADY**

Charakteristika období:

V tomto období se budeme blíže seznamovat s jarními tradicemi. Budeme pozorovat probouzející se přírodu a radovat se z příchodu nového života (rostlin, živočichů). Prakticky se seznámíme s klíčením a péčí o rostliny a zahradu. Prodlužujeme pobyty venku a záměrně přírodu pozorujeme.

Zaměříme se i na domácí zvířata, jejich mláďata a užitek. Podíváme se na hmyz, který je nedílnou součástí přírody, a který je všude kolem nás. Navštívíme různé biotopy: louku, vodu, les a seznámíme se s jejich faunou i flórou. Opakujeme roční doby a cykly. Nezapomeneme na maminky, které mají v květnu svátek. Ukážeme si, že kniha má důležitý význam v životě každého člověka. Okrajově nahlédneme i do vesmíru, který nás obklopuje.

Vzdělávací cíle období:

- poznávat přírodní okolí, sledovat rozmanitost a změny v přírodě
- pomocí tematických aktivit rozvíjet a prohlubovat paměť
- vést děti k logickému a praktickému řešení problémů
- pomoci projevat city a pojmenovávat je
- vytvářet modelové situace, při nichž se dítě učí přijímat a respektovat druhého
- vést děti ke správnému zacházení s technikou v MŠ, hračkami a dalšími pomůckami
- zprostředkovat dětem prožít úspěch a vyrovnat se s neúspěchem
- prohlubovat zájem o literární podobu jazyka
- zprostředkovat hlubší seznámení s různými podobami literárních textů
- realizovat tradiční slavnosti, činnosti spojené s jarním obdobím
- rozšířit povědomí o našem městě a blízkém okolí
- pozorovat dění v okolí, mít o ně širší zájem, účast na některých akcích
- rozvíjet schopnost monologu (komentování, vyprávění, vyřízení vzkazu,...)
- rozvíjet tvořivost (tvořivé myšlení, řešení problémů, tvořivé sebevyjádření)

- pomoci dětem vyjádřit vlastní názor
- učit děti samostatně hovořit na určité téma, vést dialog
- vytvářet příležitosti směřující k prevenci úrazů, k prevenci nemoci, nezdravých návyků a závislostí
- předcházet agresivním projevům a situacím pomocí prosociálních her
- seznámit s neverbální komunikací
- zprostředkovat poznávání jiných kultur, jejich zvyků a tradic

Vzdělávací nabídka:

- společné diskuze, rozhovory, individuální a skupinová konverzace
- grafické napodobování symbolů, tvarů, čísel a písmen
- manipulační hry, při kterých dítě může zkoumat vlastnosti předmětů
- experimenty s materiálem a předměty související s obdobím
- činnosti zaměřené k vytváření (chápání) nových pojmů
- smyslové hry, nejrůznější činnosti zaměřené na rozvoj a cvičení postřehu a vnímání, zrakové a sluchové paměti, koncentrace pozornosti
- činnosti zaměřené na poznávání jednoduchých obrazově-znakových systémů
- kooperativní činnosti ve dvojicích, skupinkách
- praktické užívání technických přístrojů, hraček a dalších předmětů
- tematicky zaměřené artikulační, řečové, sluchové a rytmické hry, hry se slovy, slovní hádanky a vokální činnosti
- zprostředkovat dětem prožít úspěch a vyrovnat se s neúspěchem
- činnosti s knihou a dalšími literárními texty
- realizovat tradiční slavnosti, činnosti spojené s jarem
- lokomoční a zdravotně-pohybové činnosti
- hry na téma rodiny, přátelství
- smyslové a psychomotorické hry
- hry a praktické úkony procvičující orientaci v prostoru

- výtvarné hry s razítky, malování, kreslení, skládání puzzle, skládání tangramů, skládání papíru, grafomotorická cvičení, výtvarné aktivity s interaktivní tabulí, digitálním mikroskopem, fotoaparátem, tiskárnou, vyhledávání obrázků na internetu
- činnosti podporující časoprostorovou orientaci
- dramatické činnosti prohlubující neverbální komunikaci
- aktivity přibližující dítěti svět kultury a umění a umožňující jim poznat rozmanitost kultur

Očekávané kompetence a výstupy:

- vědomě napodobí jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobí jej podle pokynu
- aktivně poznává okolí, všímá si změn
- ovládá koordinaci ruky a oka, zvládá věku přiměřenou jemnou i hrubou motoriku
- vyjadřuje samostatně a smysluplně myšlenky, pocity a názory
- umí se jasně a plynule vyjadřovat verbálně i neverbálně
- dodržuje a chápe rozlišnost pravidel doma, ve školce, venku s kamarády
- orientuje se ve svém prostředí, jeví o ně zájem, chová se bezpečně
- naučí se nazpaměť krátký text, udrží ho a replikuje
- utvoří jednoduchý rým, chápe co to rým je
- vědomě využívá všech smyslů při záměrném pozorování
- hledá nová, netradiční řešení
- vnímá kulturní a umělecké podněty ve svém okolí
- má povědomí o významu péče o životní prostředí
- rozlišuje podstatné od nepodstatného
- umí číst některé symboly a chápe jejich význam
- má správné držení těla
- přijímá kladné hodnocení a vyrovná se s případným neúspěchem
- správně vyslovuje přiměřeně svému věku, ovládá dechové svalstvo
- umí pracovat ve dvojici a ve skupině
- pojmenuje části těla a některé orgány
- má potřebu učit se, poznává nové věci, je aktivní

- raduje se z poznaného a nově osvojeného- vnitřní motivace pro další učení
- má povědomí o jiných kulturách
- chápe, že všichni lidé na světě mají stejnou hodnotu a chápe svou roli ve světě
- je ohleduplné k přáním a potřebám druhých, je empatické
- domluví se s vrstevníky i dospělým, dodržuje pravidla konverzace

Diagnostické výstupy pro integrovaný blok:

- **BŘEZEN S SEBOU JARO NESE, PROBOUZÍ SE VŠECHNO V LESE:**

3 – 4 roky

- Motorika: hmatové vnímání - pozná hmatem výrazně odlišné hračky
- Zrakové vnímání a paměť: barva - pojmenuje základní barvu
- Zrakové vnímání a paměť: část a celek - poskládá obrázek z několika částí
- Zrakové vnímání a paměť: zraková paměť - pamatuje si tři předměty, pozná, který chybí
- Vnímání prostoru, pojmy - vpředu x vzadu
- Řeč: lexikálně - sémantická rovina - vysvětlí, na co máme oči, knihy, auta...
- Řeč: morfologicko - syntaktická rovina - tvoří souvětí souřadná, podřadná
- Řeč: pragmatická rovina - mluví nenuceně, pokouší se o krátkou konverzaci, předá krátký vzkaz
- Motorika: grafomotorické prvky - kruh
- Motorika: lateralita ruky – zatloukání kladívkem, používání lopatky na písku, zvedání kbelíku s pískem, stříhání
- Zrakové vnímání a paměť: zrakové rozlišení - vyhledá a čarou spojuje obrázek a jeho obrys
- Plošné vnímání prostoru: hledání cest

4 – 5 let

- Zrakové vnímání a paměť: zrakové rozlišení: najde 8 rozdílů, tvaru stejného se vzorem, vyhledá a čarou spojuje dva stejné předměty, přeškrtně rámečky, kde dva obrázky nejsou shodné, skládání obrázku
- Prostorové vnímání: sleduje stopy, vyhledá cestu k budově
- Zrakové vnímání a grafomotorika - spojuje tečky podle vzoru
- Zrakové vnímání a paměť: vyhledá a dokreslí chybějící části obrázku
- Zrakové vnímání a paměť: zraková analýza a syntéza - vybarvuje podle vzorové sítě, vyhledá a dokreslí chybějící části obrázku

5 – 6 let

- Zrakové vnímání a paměť: část a celek - doplní chybějící části v obrázku
- Motorika: grafomotorické prvky dolní oblouk s vratným tahem
- Plošné prostorové vnímání: sleduje stopy
- Zrakové vnímání a paměť: zraková analýza a syntéza - vybarvuje podle vzorové sítě
- Zrakové rozlišování, prostorová orientace, přeškrtně rámečky neshodné se vzorem
- Prostorové vnímání: pojmy - vpravo x vlevo – umístění předmětu
- Vnímání času: začíná se orientovat ve dnech v týdnu
- Řeč: lexikálně - sémantická rovina - přiřadí, co k sobě patří a vysvětlí
- Řeč: pragmatická rovina - řekne svoje jméno, příjmení, jména rodičů, sourozenců, kamarádů, učitele, svoji adresu
- Sluchové vnímání a paměť: sluchové rozlišování - rozliší slova s vizuálním podnětem / změna měkčení/
- Sluchové vnímání a paměť: sluchová paměť - zopakuje pět nesouvisících slov
- Zrakové vnímání a analogie: opakování celku - dokreslí korále
- Zrakové a prostorové vnímání: grafomotorika - v druhém poli spojuje tečky podle vzoru
- Zrakové a prostorové vnímání: část a celek – čarou spojuje dvě části, které k sobě patří

Diagnostické výstupy pro integrovaný blok:

- **V DUBNU POČASÍ NEJISTÉ, NAVŠTÍVÍ NÁS SNÍH, SLUNCE I DÉŠ ZAJISTÉ:**

3 – 4 roky

- Sluchové vnímání a paměť: naslouchání - naslouchá krátkému příběhu, pohádce
- Sluchové vnímání a paměť: sluchové rozlišování - rozliší slova s vizuálním podnětem /změna hlásky/
- Sluchové vnímání a paměť: sluchová paměť - zopakuje větu ze čtyř slov
- Sluchové vnímání a paměť: sluchová analýza a syntéza - roztleská slova na slabiky, zvládá rozpočítadla
- Sluchové vnímání a paměť: vnímání rytmu - určí, zde dvě krátké rytmické struktury jsou stejné
- Matematické představy: třídění, tvoření skupin - třídí podle velikosti
- Matematické představy: řazení - seřadí tři prvky podle velikosti
- Matematické představy: tvary - čtverec
- Řeč: lexikálně - sémantická rovina - poslouchá pohádky, chápe děj
- Matematické představy: porovnání, pojmy, vztahy - kratší x delší, vyšší x nižší, menší, větší
- Zrakové vnímání a paměť: zrakové rozlišení - vyznačí tvar stejný jako vzor
- Motorika: grafomotorické prvky- vodorovná čáry, kruh

- Řeč: lexikálně - sémantická rovina - řekne co je na obrázku

4 – 5 let

- Zrakové vnímání a paměť: zrakové rozlišení - přeškrtně obrázky neshodné se vzorem
- Plošné vnímání prostoru: doplní podle vzoru
- Vnímání času: činnosti obvyklé pro noc, rozlišuje pojmy nejdříve, před tím, nyní, potom, seřadí obrázky podle posloupnosti
- Sluchové vnímání a paměť: sluchová paměť - zopakuje větu z pěti slov
- Zrakové vnímání a paměť: pohyby očí po řádku - jmenuje objekty zleva doprava
- Řeč: lexikálně - sémantická rovina - chápe jednoduché vtipy a hádanky
- Matematické představy: řazení - seřadí pět prvků podle velikosti
- Zrakové vnímání a paměť: zraková paměť - ze šesti obrázků si tři pamatuje
- Plošné vnímání: hledá, sledování stopy
- Sluchové vnímání a paměť: sluchová analýza a syntéza - určí počet slabik
- Plošné a prostorové vnímání: zrakové rozlišení - sleduje stopy, hledá cestu
- Sluchové vnímání a paměť: naslouchání - pozná předměty podle zvuku, pozná písně podle melodie

5 – 6 let

- Sluchové vnímání a paměť: vnímání rytmu - zvládá záznam krátké rytmické struktury
- Matematické představy: množství - do šesti
- Matematické představy: tvary - obdélník
- Zrakové vnímání a paměť: zrakové rozlišení - barevné vyznačení tvaru stejného se vzorem
- Zrakové vnímání a grafomotorika – spojuje tečky podle vzoru
- Zrakové vnímání a paměť: figura a pozadí - vyhledá na obrázku počet předmětů nakreslených na spodních obrázcích, vyhledá dva shodné prvky
- Zrakové vnímání a paměť: zraková paměť – určí obrázky, které vidělo
- Vnímání prostoru: pojmy - vpravo – nahoře, vlevo – dole, dvě kritéria, pojmy - první, poslední
- Vnímání času: odhad – porovnání délky trvání činností

Diagnostické výstupy pro integrovaný blok:

- **KVĚTEN UŽ JE TADY, LÉTÁ NÁM PYL DO ZAHRADY:**

4 – 5 let

- Vnímání prostoru: pojmy - uprostřed, prostřední, předposlední
- Vnímání času: seřadí obrázky podle posloupnosti děje, jmenuje, co se stalo nejdříve, co později, naposled

- Řeč: lexikálně - sémantická rovina - definuje význam pojmů, vysvětlí, co znamenají některá slova
- Motorika, grafomotorika, kresba: spontánní kresba - postava – detaily
- Zrakové vnímání a paměť: část a celek - složí tvar z několika částí na předlohu
- Sluchové vnímání a paměť: sluchová analýza a syntéza - určí počáteční hlásku slova
- Sluchové vnímání a paměť: vnímání rytmu - určí, zda se dvě delší rytmické struktury shodují
- Zrakové vnímání a paměť: zrakové rozlišení - najde a rozdílů, přeškrtně rámečky, kde dva obrázky nejsou shodné
- Zrakové vnímání a paměť: figura a pozadí - pozná tři překrývající se obrázky
- Sluchové vnímání a paměť: sluchové rozlišování - rozliší slova bez vizuálního podnětu
- Sluchové vnímání a paměť: sluchová paměť - zopakuje větu z více slov

5 – 6 let

- Řeč: lexikálně - sémantická rovina - tvoří slova podobného významu / synonyma/, pozná a vymyslí slova stejného zvuku, ale různého významu /homonyma/, pozná a pojmenuje nesmysl na obrázku
- Řeč: morfologicko - syntaktická rovina - do příběhu doplní slovo ve správném tvaru
- Sluchové vnímání a paměť: sluchová analýza a syntéza - určí poslední souhlásku ve slově
- Sluchové vnímání a paměť: vnímání rytmu - zvládá záznam delší rytmické struktury
- Sluchové vnímání a paměť: sluchové rozlišování - rozliší slova bez vizuálního podnětu /změna měkčení/
- Sluchové vnímání a paměť: sluchové rozlišování - rozliší bezvýznamové slabiky
- Zrakové vnímání a paměť: zrakové rozlišení - vyhledá a čarou spojuje obrázek a obrys, vyhledá rámeček v řadě shodný se vzorem, umístí obrázky na místo

- **ČERVEN SI NA SVĚT SLUNCEM SVÍTÍ**
- **ČERVENEC A SRPEN VOLÁ, PRÁZDNINY JSOU TADY HURÁ**

Charakteristika období:

V tomto období se děti budou seznamovat s životem za mořem, v moři i oceánu. Budeme společně navštěvovat ostatní kontinenty, seznamovat se s jejich kulturou, faunou a florou. Navštívíme zoologickou zahradu a více si téma a problematiku cizokrajných zvířat přiblížíme

Budeme si povídat o plánech na prázdniny. Neopomeneme ani na bezpečnost, která je důležitá jak doma, tak na cestách. Budeme prožívat prázdniny se vším, co nám nabízí. Trávení času u vody bude neodmyslitelnou částí. Povídat si budeme o psaní dopisů a pohledů. Zkusíme společně pohled poslat. Oslavíme Den otců a Den dětí. S rodiči prožíváme poslední společné chvíle v tomto školním roce. Nakonec se rozloučíme s předškoláky, kteří po prázdninách nastupují do ZŠ.

Vzdělávací cíle období:

- naučit děti aplikovat logické a kreativní myšlení při řešení problémů, se kterými se během letních činností setkáme
- řešit jednoduché interaktivní úkoly na digitálních technologiích, která máme v mateřské škole k dispozici
- dále rozvíjet motoriku a koordinaci
- na konkrétních situacích dětem předvést základy bezpečného chování, zacházení s předměty
- mluvit v budoucím čase- vyprávění o plánech na prázdniny
- zprostředkovat pozorování letní přírody, komentování změn a aktivní zapojení do péče o své okolí
- vzbudit v dětech sounáležitost s přírodou, sounáležitost s prostředím, ve kterém žijí
- prohlubovat hudební cítění za pomoci pěveckých a rytmických činností
- dále v dětech rozvíjet pravidla společného soužití a styku (ohleduplnost, tolerance, respekt,...)
- rozloučit se společně s dětmi se školkou a prožívat naplno poslední týdny v ní strávené

Vzdělávací nabídka:

- jednoduché pracovní a sebeobslužné činnosti, základní hygienické návyky
- konstruktivní a grafomotorické činnosti
- činnosti rozvíjející koordinaci, hrubou motoriku a jemnou motoriku ruky

- práce s materiály a náčiním, které nám dané roční období nabízí (přírodniny, voda, zahrádka,...)
- příležitosti a činnosti směřující k ochraně zdraví
- diskuze, rozhovory, vyprávění
- činnosti zaměřující se na péči o životní prostředí
- estetické a tvůrčí aktivity ke zmíněným tématům
- tematické hudební činnosti
- zpěv písní s rytmickým i instrumentálním doprovodem
- experimenty v přírodě
- činnosti zaměřené na porozumění pravidlům vzájemného soužití a chování
- tematické kognitivní činnosti

Očekávané kompetence a výstupy:

- správně drží tělo, popřípadě si držení dokáže vědomě opravit
- pojmenovává většinu toho, čím je obklopeno, aktivně rozšiřuje slovní zásobu o nové pojmy souvisejícími s obdobím
- správně formuluje otázky, nemá ostych zeptat se, když něčemu nerozumí
- pracuje se slovy, vytleskává slabiky, určuje první a poslední hlásku ve slově (přiměřeně svému věku)
- chápe vtip a humor
- dokáže vymyslet jednoduchá synonyma, antonyma a homonyma
- pohybuje se v číselné řadě a počtu přiměřeně svému věku, chápe základní matematické pojmy a souvislosti
- je citlivé ke všemu živému, aktivně se zapojuje do péče o své prostředí, cítí s ním sounáležitost
- bezpečně dodržuje dohodnutá pravidla soužití v mateřské škole i mimo ni
- dokáže rozpoznat, co si druhý přeje a podle toho se zařídit
- cítí potřebu pomáhat ostatním, pomoc nabídnout, když ji někdo potřebuje, nebýt lhostejný
- rozumí běžným neverbálními projevům
- chová se bezpečně, dokáže nebezpečnou situaci rozpoznat a zhodnotit ji
- orientuje se bezpečně v blízkém okolí mateřské školy

Diagnostické výstupy pro integrovaný blok:

- **ČERVEN SI NA SVĚT SLUNCEM SVÍTÍ:**

Prostor pro procvičování, posilování a dokončování celé diagnostiky.

7. Evaluační činnost

Hodnocení je důležitá část pedagogické práce. Zpětná vazba umožňuje objevit chyby a tím zkvalitnit vzdělávací proces. Důležitým prvkem je i sebehodnocení. V naší mateřské škole bychom se rádi zaměřili na tyto ukazatele: hodnocení ŠVP, TVP, diagnostiku dítěte předškolního věku – portfolia, pedagogické záznamy. Hodnocení pedagogů druhými i sebehodnocení vlastní práce.

Rizika

- nevhodné prostory pro pohybové činnosti a nevhodná organizace z hlediska bezpečnosti dětí
- nedostatečně připravené prostředí, nedostatečné vybavení náčiním, nářadím, popř. nedostatečné využívání vybavení a dalších možností
- převaha předávání hotových poznatků slovním poučováním a vysvětlováním
- nedostatek času a prostředků pro spontánní hru, k jejímu rozvinutí a dokončení
- nevhodné vzory a modely chování (netaktní komunikace, nedostatek sociálního cítění, ohleduplnosti a tolerance, necitlivé vztahy a postoje okolí)
- nedostatečná motivace dětí k jejich sebevyjádření a sebeuplatnění
- nedostatek pozitivních příkladů a vzorů prosociálního chování, málo vstřícné postoje dospělých k dítěti i k sobě navzájem
- zvýhodňování a znevýhodňování některých dětí ve skupině
- ironizování a znevažování úsilí dítěte
- nevšímavost k nevhodné komunikaci a jednání mezi dětmi, přehlížení nežádoucího chování některých dětí, schematické řešení konfliktů bez zjišťování příčin jejich vzniku
- užívání abstraktních pojmů, předávání „hotových“ poznatků
- nedostatek pozornosti prevenci vlivů prostředí, které mohou být pro dítě nezdravé a nebezpečné